

Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.sf@regeringskansliet.se

Remissvar -

Ds 2019:2, Höjda åldersgränser i pensionssystemet och andra trygghetssystem

Arbetsgivaralliansen lämnar härmed yttrande på Ds 2019:2, Höjda åldersgränser i pensionssystemet och andra trygghetssystem. Bilaga 1

Arbetsgivaralliansen är en fristående och medlemsstyrd arbetsgivarorganisation som organiserar cirka 3 400 arbetsgivare av ideell och idéburen karaktär med cirka 39 000 arbetstagare. Vi representerar arbetsgivare inom branscherna ideella och idéburna organisationer, idrott, trossamfund och ekumeniska organisationer, upplevelse och kultur, utbildning och folkbildning, TRIA-social tregrening i arbetslivet samt vård och omsorg.

Stockholm den 30 april 2019

Hans-Göran Elo
Förbundsdirektör
Arbetsgivaralliansen

Remissvar från Arbetsgivaralliansen på Ds 2019:2, Höjda åldersgränser i pensionssystemet och andra trygghetssystem

Sammanfattning

Arbetsgivaralliansen anser att

- införa den s.k. riktåldern inte innebär, i sig, att pensionssystemet får högre pensionsnivåer eller blir ekonomiskt stabilare.
- det inte är rimligt att sådana här förslag läggs fram och eventuellt genomförs utan ordentliga analyser av de ekonomiska konsekvenserna för alla inblandade.
- det är förvånande att analysen av de ekonomiska konsekvenserna ska göras av en annan utredning.
- det är viktigare att främst unga, invandrare och de som står utanför arbetsmarknaden kommer in i den och att arbete lönar sig.
- man väntar med att genomförande av de föreslagna åtgärderna till dess utredningen om ett nytt skattesystem är klar och man kan se vad den utredningens föreslagna åtgärder i skattesystemet och de föreslagna åtgärderna i Ds 2019:2 ger för ekonomiska effekter i samhället.

Ökad livslängd

Arbetsgivaralliansen ser det som positivt med en ökad livslängd. En generellt friskare befolkning och en generell ökad möjlighet att delta i arbetslivet en längre tid om individen vill och att arbetsgivare ser ett behov av den kompetens och erfarenhet äldre har.

Att det blir anspänningar på olika pensionssystem är i en sådan situation naturligt. Antaganden om livslängd m.m. när nuvarande årskullar trädde in i pensionssystemen var andra än de som med tiden blivit giltiga. Det vi vet är att det mesta ändras.

Vi är också tveksamma till den enkla slutledningen att ökad livslängd per automatik leder till längre utbetalningstider av pension och därmed lägre pension. Det kan synas så för stunden men är det vad som kommer att hända i framtiden med en befolkning som lever längre. Det torde snarare avgöras av vad individen önskar göra med sitt liv och hur man vill hantera sin lön som pensionär(=pension).

Det lagstadgade pensionssystemet

När Arbetsgivaralliansen har läst Ds 2019:2 och den s.k. Pensionsåldersutredningens slutsatser om att införa det semantiskt nya begreppet, riktålder, ifrågasätter vi om det verkligen kommer att råda bot på eventuella problem som Pensionsgruppen anser sig identifierat.

I det lagstadgade pensionssystemet finns ingen pensionsålder. Ändå beskrivs det i Ds:en som om det fanns en sådan. Att i ett relativt enkelt och rakt pensionssystem införa ytterligare ett begrepp, riktålder, är att göra pensionssystemet än mer svår förståeligt för individen. När det dessutom inte har någon definitiv inverkan på individens pension blir det än mer svårbegripligt.

Vi kan också se att det föreslås en mängd förändringar i det lagstadgade pensionssystemet som går i fel riktning. Genomförs flera av de föreslagna förändringarna så innebär det att ha arbetat och tjänat in pension inte ger något mervärde i förhållande till den som arbetat väldigt lite eller inte alls.

Det lagstadgade pensionssystemet blir ett garantilönesystem för de som är pensionärer. Det var aldrig meningen med skapandet av dagens lagstadgade pensionssystem.

Riktålder

Begreppet riktålder ska snarare ses som ett administrativt hjälpmedel för administrationen av våra trygghetssystem. Och då främst så att de går i takt med varandra, så att det inte uppstår möjligheter att spekulera mellan de olika trygghetssystemen.

Vi kan konstatera att när vi läser Ds:en så inser vi att det går att förändra/manipulera beräkningen av detta konstruerade begrepp så som skett i tex prisbasbeloppet (prisbasbeloppet, förhöjda prisbasbeloppet) när det så passar. Det inger inget förtroende.

Det som möjligen skulle kunna påverka pensionsnivåerna är en förändring av tidigaste uttagsålder av pensionen. Men förändras detta så begränsas flexibiliteten i pensionssystemet och man ökar dessutom den ekonomiska bördan i andra trygghetssystem t.ex. sjukförsäkringen. Individer som önskar leva på sin lön som pensionär måste vänta med det onödigt länge.

Analys av de ekonomiska konsekvenserna

Arbetsgivaralliansen är starkt kritisk till att det inte finns en analys av de ekonomiska konsekvenserna i Ds 2019:2. Det saknades även i Pensionsåldersutredningen en gedigen och trovärdig analys av de ekonomiska konsekvenserna för alla som påverkas av de eventuella föreslagna förändringarna. Det är en väsentlig svaghet i promemorian.

Det blir med andra ord svårt att genuint ta till sig förslagen och analysera dem med denna brist. Som arbetsgivarförening måste vi planera för det värsta, oönskade kostnadsökningar, men tyvärr inte hoppas på det bästa.

Vi kan se uppenbara risker med att förslagen ger oönskade kostnadsökningar utan att för den skull innebära några egentliga ekonomiska förbättringar i trygghetssystemen och pensionssystemet.

Effekter av förändringarna i pensionssystemet sägs vara små i det korta och medellånga perspektivet enligt promemorian.

Fragmentering av förslag av förändringar för Sverige

Arbetsgivaralliansen ser med oro på att förslag till förändringar som förhoppningsvis ska ge ett bättre ekonomiskt Sverige vad gäller trygghetssystem, pensioner, skatter, incitament att arbeta fragmenteras. Det kan innebära att det som genomförs vid olika tillfällen inte går i takt med varandra och det uppstår oönskade spekulationseffekter när förslagen införs vid olika tidpunkter.

Större påverkan

Arbetsgivaralliansen anser att en större effekt på ekonomin i de svenska systemen skulle erhållas om unga utbildade kom i arbete tidigare och nyanlända införlivas i den svenska arbetsmarknaden snabbare.

Vi har i Sverige många individer som av olika anledningar står utanför arbetslivet. Många av våra medlemmar driver verksamheter där de arbetar för att föra tillbaka dem in i arbetslivet. Det behövs

dock effektiva åtgärder och stöd från alla håll/nivåer i samhället för att detta arbete ska bli mer effektivt och lyckat.

LAS-åldern

Arbetsgivaralliansen noterar att den s.k. LAS-åldern önskas förändras i förhållande till Riktåldern. Vi anser att arbetsmarknadens parter ska sköta detta på egen hand och att någon ändring av lagen inte ska ske.

Jämställdhet

I den allmänna debatten om det lagstadgade pensionssystemet och de generella olikheterna i pensionsnivåer mellan könen verkar det finnas en missuppfattning att det går att åtgärda i pensionssystemet. Så är inte fallet.

Pensionssystemet är en spegling av hur arbetsmarknaden ser ut. En förändring kan endast ske via en förändrad arbetsmarknad och det tar tid men pågår.

Arbetsgivaralliansen

Arbetsgivaralliansen anser att det mest lämpliga, idag, är att vänta med att införa de förslag som lämnas i promemorian till dess vi vet hur ett eventuellt nytt skattesystem kommer att se ut. Förhoppningsvis har man då också gjort ordentliga och långsiktiga analyser av vilka effekter de aktuella förslagen till förändringar i pensionssystemet och de övriga trygghetssystemen innebär.

Stockholm den 30 april 2019

Hans-Göran Elo
Förbundsdirektör
Arbetsgivaralliansen